

AKTUÁLNÝ STAV SKRÍNINGU KOLOREKTÁLNEHO KARCINÓMU NA SLOVENSKU A VÝZVY DO BUDÚCNOSTI

Národný onkologický inštitút

Jana Trautenberger Ricová, Andrej Orságh, Adam Štrbavý, Andrea Sabo,
Mária Rečková

Onkologický skríning na Slovensku; Riadenie

Komisia MZ SR pre skríning onkologických ochorení

„Komisia je poradný orgán ministerky zdravotníctva a spolupracuje s Národným onkologickým inštitútom. Komisia nemá samostatné rozhodovacie kompetencie ani výkonnú právomoc. • Minister/ka zdravotníctva nie je viazaná odporúčaniami alebo závermi komisie.“ (*Štatút_Vestník MZ SR*)

7 pracovných skupín (odborníci, ZP, NCZI, NOI, MZ SR, PO)

Pracovná skupina pre skríning rakoviny krčka maternice

Pracovná skupina pre skríning rakoviny hrubého čreva a konečníka

Pracovná skupina pre skríning rakoviny pľúc

Pracovná skupina pre skríning rakoviny prsníka

Pracovná skupina pre skríning rakoviny prostaty

Pracovná skupina pre komunikačnú podporu skríningových programov

Pracovná skupina pre zber a spracovanie údajov na účely hodnotenia skríningových programov

Onkologický skríning na Slovensku; Organizovanie

- ✓ **Primárny cieľ- zníženie mortality** na dané onkologické ochorenie
- ✓ **Existencia testu** s dostatočnou senzitivitou a špecificitou, jeho jednoduchosť a možnosť celoplošného uplatnenia
- ✓ **Význam záchytu onkologického ochorenia v skorom štádiu** v asymptomatickej cieľovej populácii z hľadiska prognózy

Onkologický skríning

Kritériá

- vykonáva sa u asymptomatickej populácie

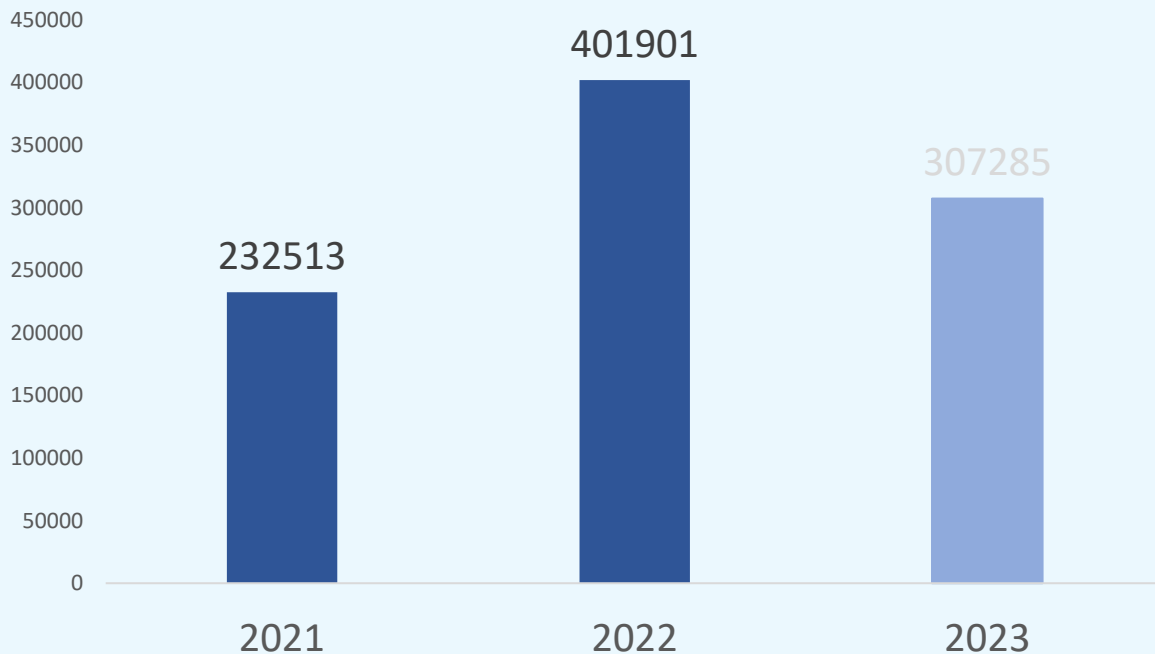
- Skríning karcinómu prsníka (ženy 50-69 rokov)- **skríningové mamografia raz za 2 roky na preverených skríningových mamografických pracoviskách** so zabezpečením kvalitného, komplexného postup ženy v skríningu, vrátane manažmentu zistených patologických nálezov.
- Skríning rakoviny krčka maternice (ženy 23-64 rokov)- **odber cytológie v časovom intervale 1-1-3 roky**. Je **ukončený vo veku 64 rokov**, ak sú posledné tri cytologické nálezy negatívne. Abnormálne cytologické nálezy posudzované na **vyšších expertných kolposkopických pracoviskách**.
- Skríning kolorektálneho karcinómu (osoby 50-75 rokov)- populácia s bežným rizikom rakoviny KRCa
- **TOKS u všeobecného lekára raz za 2 roky**, pri pozitívnom výsledku testu s následnou **skríningovou kolonoskopiou**
- **Primárna skríningová kolonoskopia raz za 10 rokov** (bez predchádzajúceho TOKS) po 50. roku života u bežnej populácie

Skríning kolorektálneho karcinómu

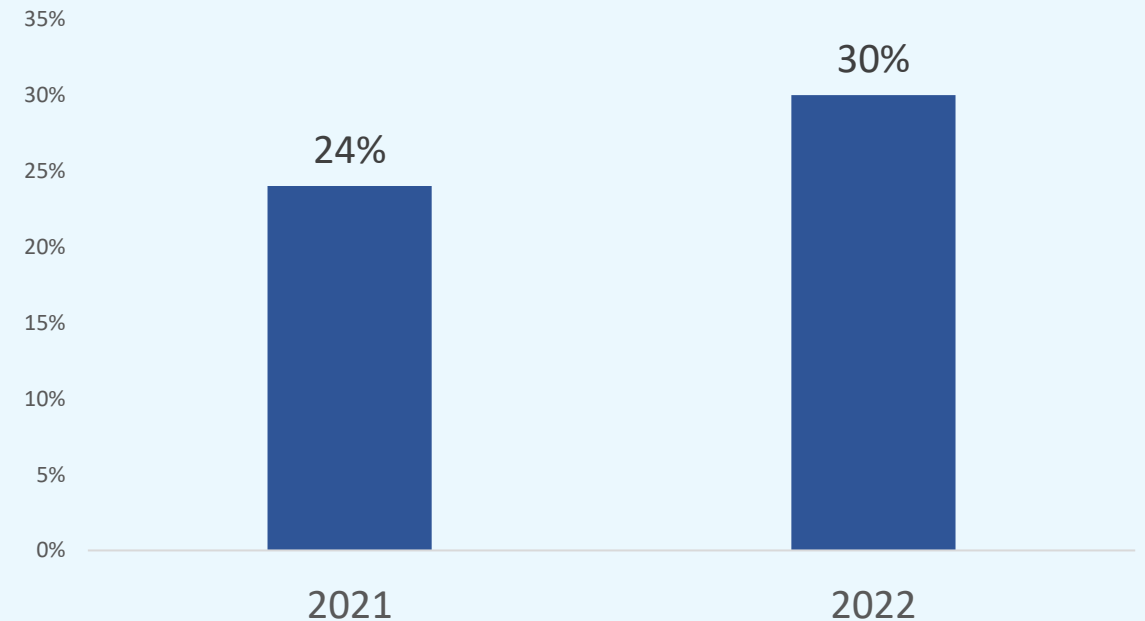
Súčasnosť, Smerovanie, Výzvy

Počet pozvaných osôb (50-75r.) vs. účasť na základe pozvánky

Celkový počet osôb pozvaných na skríning

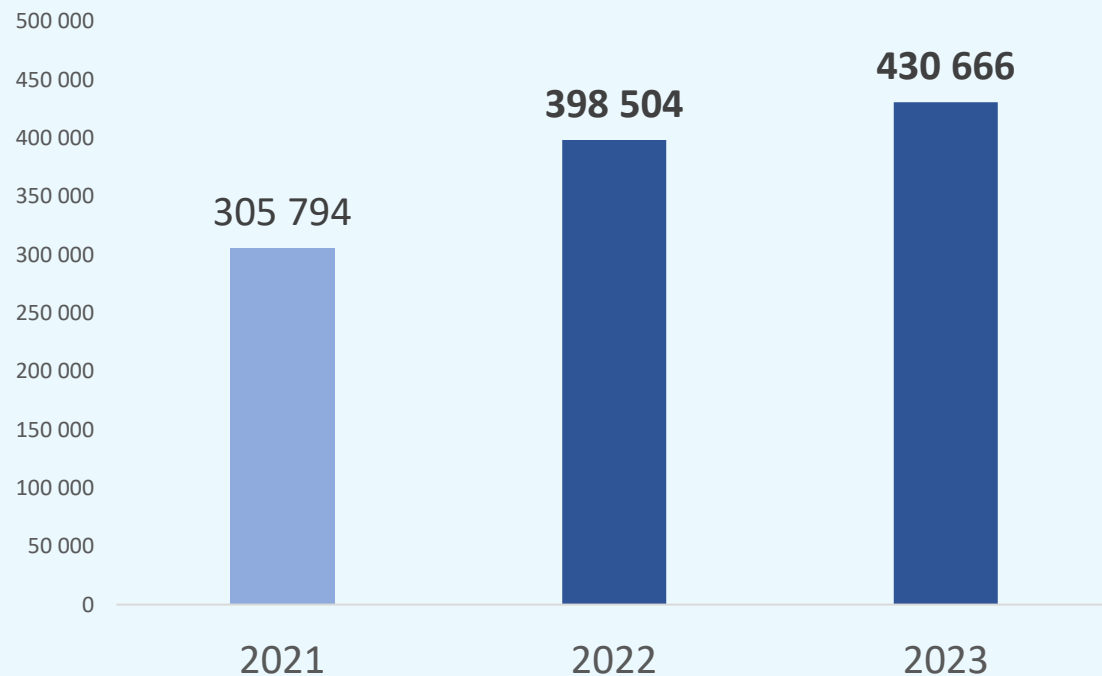
Podiel počtu osôb, ktoré absolvovali skríning na základe pozvánky (v %)

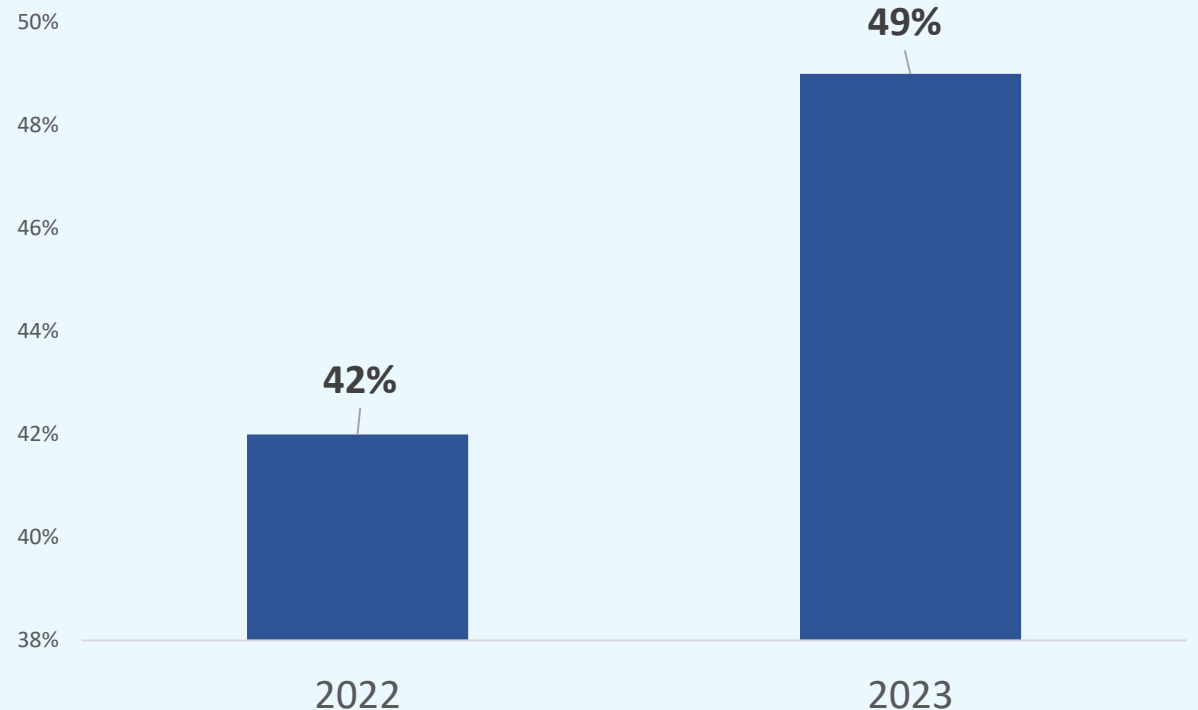
V roku 2023 bolo na Slovensku spolu 1 669 564 mužov a žien vo veku od 50 - 75 rokov.

Počet/Podiel osôb (50-75r.), ktoré absolvovali TOKs (Demografia ŠÚ SR)

Počet osôb vo vekovej skupine od 50 do 75 rokov, ktoré absolvovali skríning TOKS

Podiel počtu osôb, ktoré absolvovali skríning TOKS v dvojročnom intervale

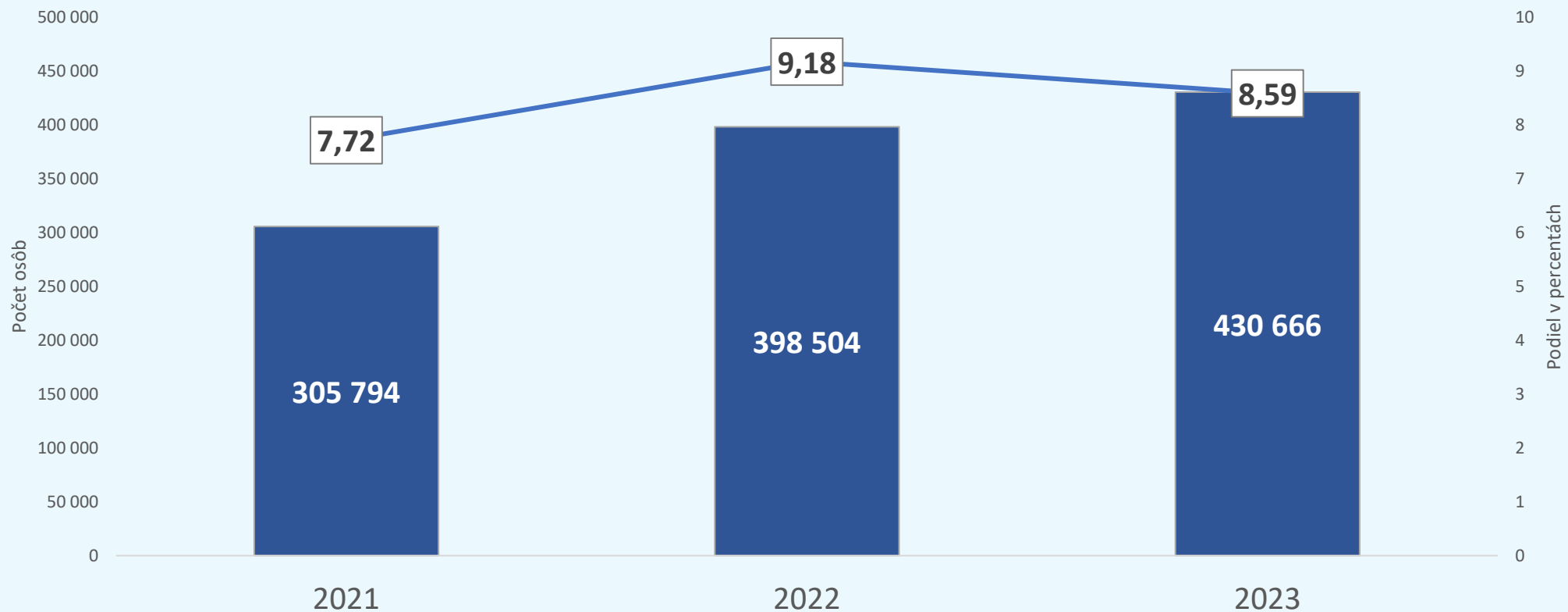

V roku 2023 bolo na Slovensku spolu 1 669 564 mužov a žien vo veku od 50 - 75 rokov.

Zdroj: NCZI

Podiel pozitívnych výsledkov TOKs

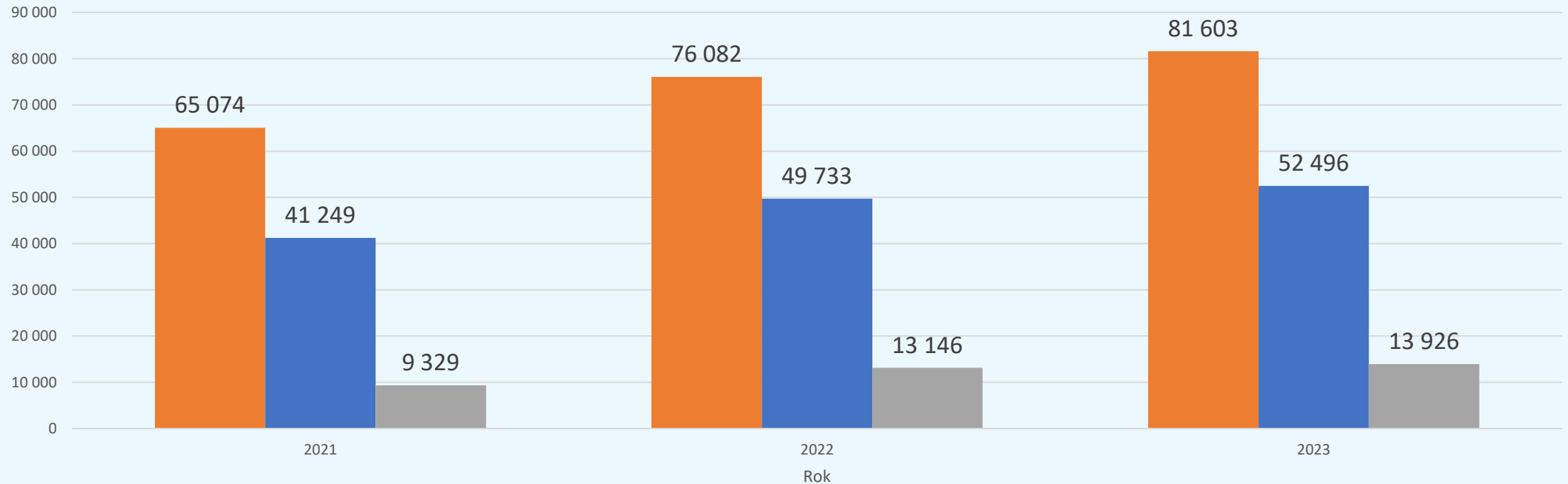
Počet osôb vo veku od 50 do 75 rokov, ktoré absolvovali skríning TOKS a podiel pozitívnych výsledkov za jednotlivé roky

Počet osôb, ktoré absolvovali kolonoskopiu

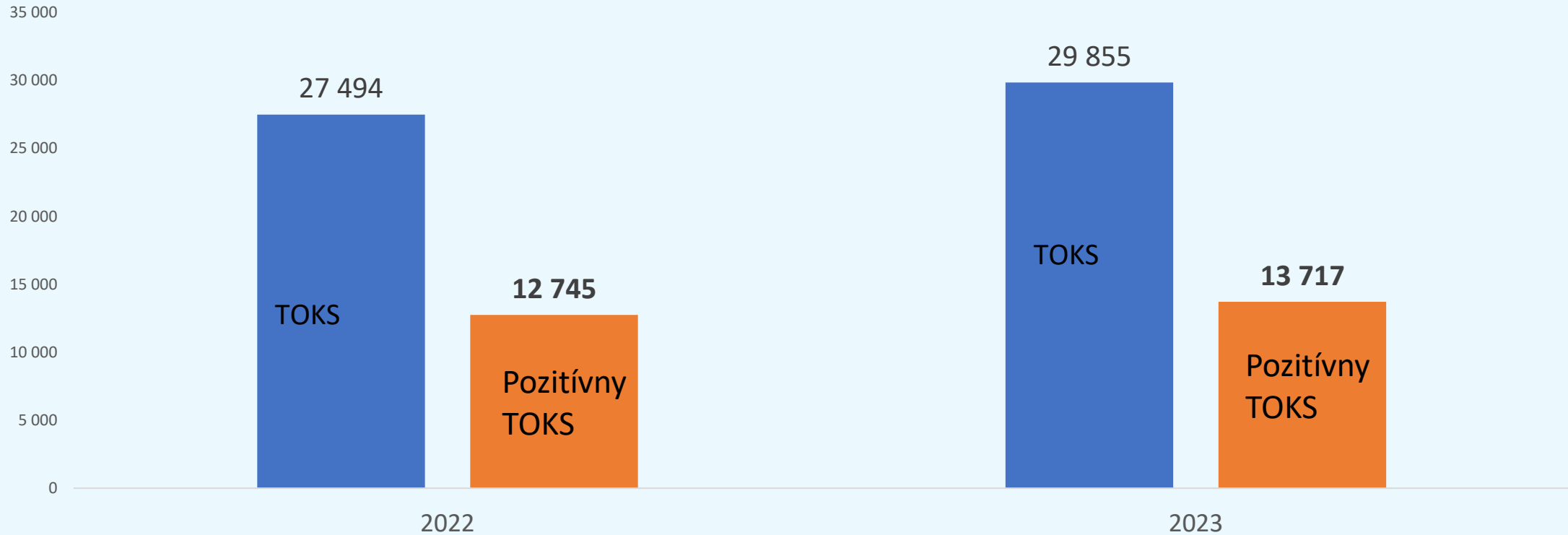
Výstupy podľa vykázaných kódov výkonov do ZP

- Počet osôb, ktoré absolvovali kolonoskopiu
- Počet osôb, ktoré absolvovali kolonoskopiu vo vekovej skupine od 50 do 75 rokov
- Počet osôb, ktoré absolvovali skriningovú kolonoskopiu vo vekovej skupine od 50 do 75 rokov

Skríningová kolonoskopia po TOKs vs po pozit. TOKs

Výstupy podľa vykázaných kódov výkonov do ZP

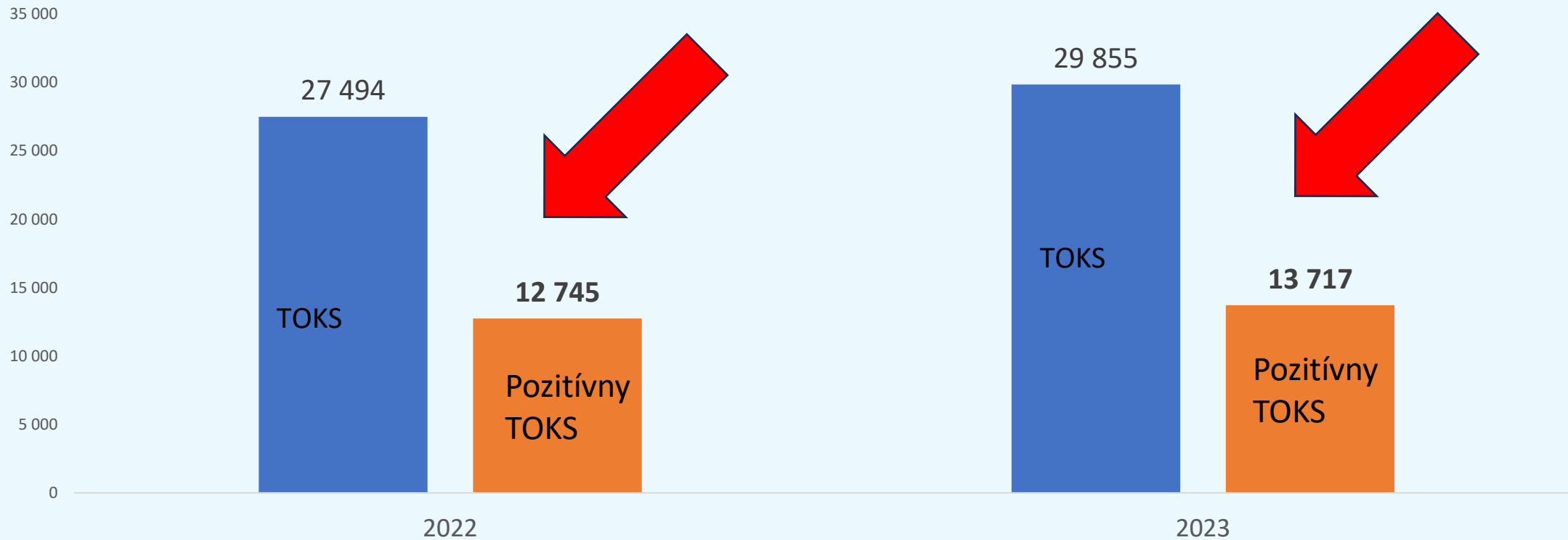

■ Počet osôb, ktoré absolvovali kolonoskopia do 365 dní po TOKS vyšetrení vo vekovej skupine od 50 do 75 rokov

■ Počet osôb, ktoré absolvovali kolonoskopia do 365 dní po pozitívnom TOKS vyšetrení vo vekovej skupine od 50 do 75 rokov

Skríningová kolonoskopia po TOKs vs po pozit. TOKs

Výstupy podľa vykázaných kódov výkonov do ZP

■ Počet osôb, ktoré absolvovali kolonoskopia do 365 dní po TOKS vyšetrení vo vekovej skupine od 50 do 75 rokov

■ Počet osôb, ktoré absolvovali kolonoskopia do 365 dní po pozitívnom TOKS vyšetrení vo vekovej skupine od 50 do 75 rokov

Skríning kolorektálneho karcinómu_Kódovanie VLD/ Laboratórium

VLD/ Laboratórium, vykazovanie TOKs:

Kód diagnózy: Z 12.1

Kód výkonu: Negatívny nález: 159z / 4303z

Kód výkonu: Pozitívny nález: 159a / 4303a

Kód výkonu: Nehodnotiteľný nález: 159x / 4303x

- Zabezpečenie CESTY PACIENTA v prípade pozitívneho testu
- Zvýšenie povedomia o dôležitosti skríningovej kolonoskopie po pozitívnom TOKS

Skríning kolorektálneho karcinómu_Kódovanie

Lekár vykonávajúci skríningovú kolonoskopiu

a) k výkonom 760 parciálna kolonoskopia sa pridá identifikátor „s“; **Parciálna skríningová kolonoskopia** sa vykazuje:

- 760sp - v prípade pozitívneho nálezu
- 760sn - v prípade negatívneho nálezu

b) k výkonom 760 parciálna kolonoskopia sa pridá identifikátor „p“; **Parciálna primárna skríningová kolonoskopia** sa vykazuje:

- 760pp -v prípade pozitívneho nálezu parcialnej primárnej skríningovej kolonoskopie
- 760pn - v prípade negatívneho nálezu parcialnej primárnej skríningovej kolonoskopie

c) k výkonom 763, totálna kolonoskopia sa pridá identifikátor „s“; **Totálna skríningová kolonoskopia** sa vykazuje:

- 763sp-v prípade pozitívneho nálezu totálnej skríningovej kolonoskopie
- 763sn-v prípade negatívneho nálezu totálnej skríningovej kolonoskopie

d) k výkonom 763, totálna kolonoskopia sa pridá identifikátor „p“; **Totálna primárna skríningová kolonoskopia** sa vykazuje:

- 763pp-v prípade pozitívneho nálezu totálnej primárnej skríningovej kolonoskopie
- 763pn-v prípade negatívneho nálezu totálnej primárnej skríningovej kolonoskopie

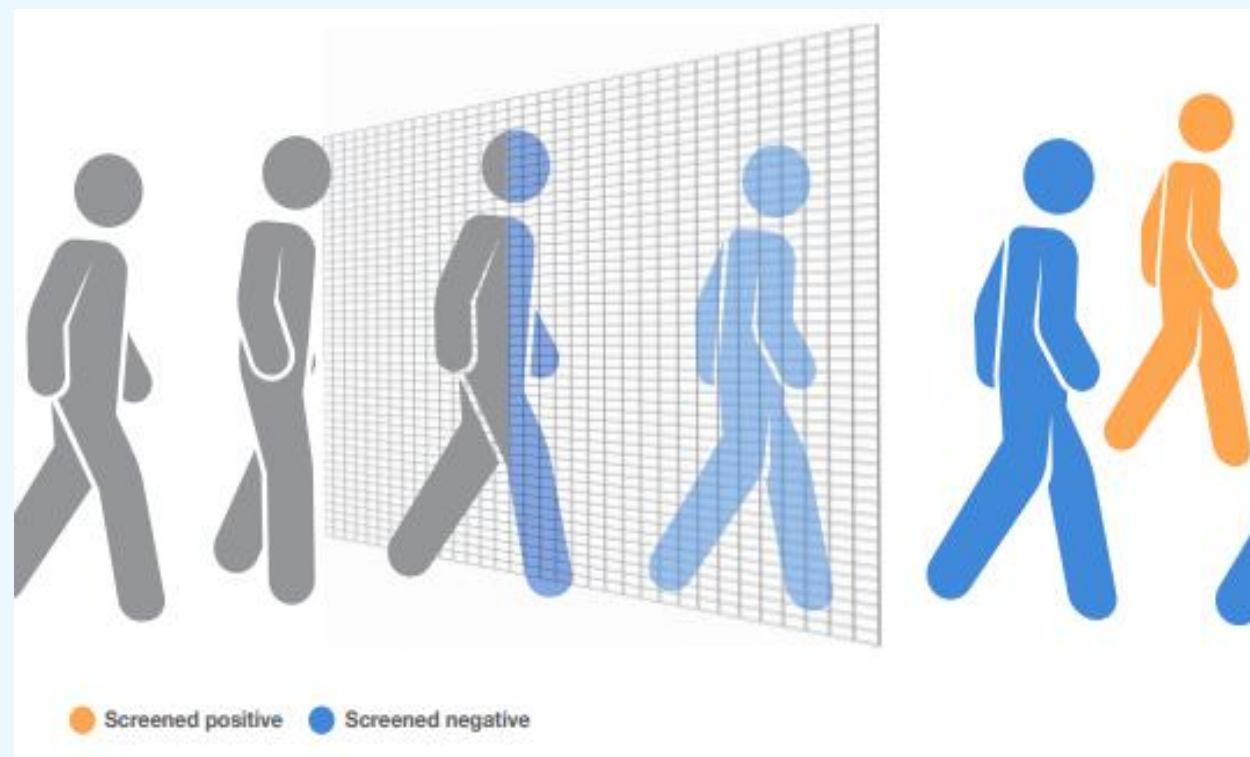
Skríning kolorektálneho karcinómu_Výzvy

- **Pozývanie ZP (celú cieľovú populáciu?)/ Zasielanie testov spolu s pozvánkou?**
- **Typ testu/ Hodnotenie testu (POCT/ Lab)**
- **Správnosť vykazovania kódov výkonov, diagnóz**
- **Zber dát/ Dáta NCZI (bez klinických údajov)/ Prepojenie na NOR**
- **Validovanie údajov z KRCA formulárov (dostupnosť k dátam)**
- **Kvalita (nedostupnosť dát) / Dostupnosť kolonoskopie**
- **Zvýšenie povedomia o skríningovej kolonoskopii**
- **Novela zákona 577/ 2004 Z.z. formou Vyhlášok (väčšia flexibilita)**
- **JA CanScreen- EU projekt**

Onkologický skríning na Slovensku_Quod necesse est

- Posilnenie riadenia a organizácie národných skríningových programov v súlade s Odporúčaniami rady EÚ z 9. decembra 2022 o posilnení prevencie prostredníctvom včasnej detekcie: Nový prístup EÚ ku skríningu rakoviny, ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady 2003/878/ES, (2022/C 473/01) a v súlade s odporúčaniami projektu ICCCS (IARC)
- Dizajn programov s ohľadom na „cestu pacienta“ v SK systéme, organizácia, financovanie a legislatívna podpora programov
- Quality assurance scheme - klinické audity /hodnotenie kvality programu
- V zmysle Uznesenia vlády SR č. 433/2021 **aktualizovať Akčné plány NOP 2026-2030**, predložiť na rokovanie vlády
- Štatistické vyhodnocovanie a aktualizácia

Onkologický skríning na Slovensku

Významné prvé kroky k existencii onkologických skríningov na Slovensku boli uskutočnené ...

... zníženie výskytu a úmrtí na nádorové ochorenia a reálne nasledovanie NOP **musí byť dlhodobou prioritou každého vedenia MZ SR bez ohľadu na politické smerovanie...**

NÁRODNÝ
ONKOLOGICKÝ
INŠTITÚT

DISKUSIA

Ďakujem za pozornosť